СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯГОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮ.
OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

РІК XLV Ч. 259. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 6-го листопаду 1937. VOL. XLV. No. 259. Jersey City, N. J., Saturday, November 6, 1937.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ДАЛІ НЕМА НАДІЇ НА ЗАМИРЕННЯ МІЖ А. Ф. П. і К. П. О.

ВАШИНГТОН. — Розпочалися наново наради між представниками Американської Федерації Праці й Комітетом Промислової Організації. Та виявляється, що перерва, яку заряджено по вступних нарадах, не принесла великих змін. Таки нема правдивої надії на те, щоби прийшло між тими двома організаціями до дійсної згоди, а тільки є спроби довести до якогось порозуміння, щоб не розбивати робітничого руху. Та навіть на таке порозуміння треба чекати яких 6 місяців, бо стільки часу забере, щоб могли ті дві організації зговоритись і виробити плян співпраці.

СЕКРЕТАР ХЛІБОРОБСТВА ПРО КНИЖКИ.

НЮ ЙОРК. — З нагоди Крайової Вистави, влаштованої заходами щоденника „Ди Ню Йорк Таймс", виголосив промову секретар хліборобства, Генри Валес. Говорячи про „сильні книжки", він зазначив, що вони доперва будуть написані, бо саме тепер твориться тло для писання таких книжок. Далі Валес підкреслив, що нема сумніву щодо цього, що й досі найсильнішою книгою є біблія. Це завдяки їй багато людей підносили сильні протести проти соціяльної кривди, набираючи для цього запалу від могутніх біблійних пророків. І життя та муки Христа допомогли міліонам зносити труди і нещастя та жити спокійно навіть у найтяжчих обставинах життя. Найсильнішою книжкою 19-го століття вважає Валес „Капітал" Карла Маркса. Чи ми любимо ту книжку, чи ні, казав Валес, то це факт, що через ту книжку всі ми є сьогодні іншими, ніж були перед нею. Без тої книжки не булоб сьогодні ні комуністичних ні фашістівських експериментів.

ГОВОРИЛИ, АЛЕ ЩО, НІХТО НЕ ЗНАЄ.

НЮ ЙОРК. — Президент Рузвелт відбув конференцію з наново вибраним посадником Ля Ґвардією. Якийсь час брав у нарадах участь і ґенеральний почтмайстер Фарлі. Але ніхто з них не згадує ні словом про те, що було предметом цеї конференції. Преса підносить тільки те, що президент Рузвелт державея оподалік виборчої кампанії в Ню Йорку, бо як суддя Магоні так і Ля Ґвардія були по стороні його політики. Зате Фарлі виразно станув по стороні судді Магонія.

ФАРЛІ УСТУПИТЬ.

ВАШИНГТОН. — В найближчих тижнях ґенеральний почтмайстер Фарлі уступить зо свого уряду. Але від політики не відступить. Навпаки, як кажуть, він має дальші політичні амбіції й тому задержує у своїх руках кермування Демократичною Партією в краю, а зокрема в нюйорськім стейті. Покидає урядове становище, щоби перейти до бизнесу.

МЕКСИКО БАЧИТЬ ТІЛЬКИ СВІЙ ІНТЕРЕС.

МЕКСИКО СИТІ. — Це вже ясне, що мексиканський президент Карденас рішений забрати для держави величезні нафтові простори, що їх закупили чи перебрали у винайм ріжні американські, анґлійські чи французькі капіталісти. Карденас рішився перевести націоналізацію, яка обійме 2,000,000 акрів нафтових піль. Саме тепер перебрала держава 350,000 акрів таких піль, що їх заарендувала Стендард Ойл Компані з Каліфорнії. Французьким капіталістам забрано яких 500,000 акрів. Чужинецькі капіталісти покликаються на контракти найму і міжнародні зобовязання Мексика, але все те, як видно, не промовляє до льоґіки мексиканського президента. Він думає про інтереси свого краю і не бажає експльоатації його природних багатств чужинецькими капіталістами.

ЗЛАГІДНИЛИ СВОЄ ВІДНОШЕННЯ ДО ІТАЛІЇ Й НІМЕЧЧИНИ.

НЮ ЙОРК. — „Ди Ню Йорк Сити Конґреґейшенел Чорч Асосієйшен", що відбула свою конвенцію, не видала осуду на націстичну Німеччину і фашістівську Італію за події в Еспанії, як це було пропоновано. Більшість сказала, що нема часу на вичерпну дискусію на ту тему. А ухвалено резолюцію, в якій взивається американський нарід мати співчуття для тих міліонів, а зокрема для дітей, що падають жертвою траґічної громадянської війни в Еспанії.

ТАКИ ХОЧУТЬ ПЕРЕРАХОВУВАТИ ГОЛОСИ.

НЮАРК. — Далі оспорюють законність вибору сенатора Мура ґубернатором стейту. Кажуть, що числення голосів було незаконне. Особливо домагаються перечислення голосів у повіті Годсон, кажучи, що там відбулися найбільші ошуканства.

ЛИСТОПАД
МІСЯЦЬ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ

Памятайте при кожній нагоді, що за долю інвалідів відповідає той, хто післав їх до боротьби, -- Українська Нація. Є обовязком цілої Нації відповідно інвалідів забезпечити. Тому даймо поміч окалічілим жовнірам Українського Війська!

Жертви шліть на таку адресу:

„OBYEDNANYE"

P. O. Box 122. Hudson Terminal. New York. N. Y.

СТИПЕНДИСТ МУЗИЧНОЇ АКАДЕМІЇ В ЛОНДОНІ.

Богдан Губіцький з Вінніпеґу вже від трох літ учиться в Королівській Музичній Академії в Лондоні. За той час він здобув дві золоті медалі і 75 долярів у готівці.

Цього року за великі успіхи в науці гри на скрипці згадана академія наділила Б. Губуцького стипендією, при помочі якої талановитий музик зможе продовжати свою науку в Лондоні ще один рік.

Родичі Б. Губіцького живуть у Вінніпеґу, а його брат Тарас недавно переїхав з Вінніпеґу до Дітройт.

ПРОПАҐАНДА ЗА БОЙКОТ НІПОНУ.

Канадійське стоваришення Ліґи Націй, яке на днях мало в Отаві свої збори, розіслало до всіх своїх відділів у Канаді візвання до торговельного бойкоту Ніпону (Японії). У візванні сказано, щоб поодинокі відділи скликали публичні збори і конференції та при помочі їх натискали на уряд в Отаві для проголошення бойкоту торговельних зносин з Ніпоном.

У звязку з тим з урядових кругів в Отаві доносять, що уряд Канади не піддержує заходів стоварищення Ліґи Націй та що взагалі Отава займе вижидаюче становище і не буде на власну руку пропонувати бойкоту Ніпону. Рівночасно з тим з Отави доносять, що колиб Канада перестала вивозити до Ніпону свої товари, то Ніпон може купити ті товари в інших краях. А це рівнялосяб утраті ніпонського ринку.

УКРАЇНЦІ ВЛАСНИКАМИ КОПАЛЬНІ ВУГЛЯ.

Молоді українці, Іван Марусечка (з англійська Дж. Марч) і браття Іван і Михайло Лібічі, є власниками малої копальні вугля, віддаленої 6 миль від містечка Торгілд, Алберта. Кажуть, що поклади вугля в їхній копальні виносять 6 стіп. Зпочатку молоді шахтярі мали багато клопоту і заходу з випомповуванням води зо своєї копальні.

НЕПОДРУЖЕНІ БЕЗРОБІТНІ В АЛБЕРТІ ПІДУТЬ НА ФАРМИ.

Комісія, що займається приміщенням безробітних у часі надходячої зими, рішила висилати цього року також усіх неподружених безробітних, фізично здібних до тяжкої праці, на фарми і платити їм по 5 долярів місячно з додатком 2 і пів доляра як бонус, якщо видержать при праці на фармі до кінця березня. Фармер, що візьме до себе такого безробітного, буде одержувати теж по 5 долярів місячно. Таке заняття на фармі буде тревати до кінця березня 1938 року. На підставі цього пляну минулого року приміщено коло 6,000 безробітних на фармах. Цей плян приміщення безробітних буде відноситися лиш до мешканців провінції.

ЯК ЖИВИЙ НЕБІЖЧИК НАТЯГНУВ АСЕКУРАЦІЮ.

Власник камениці при вул. Лешно у Варшаві, Арон Ш., заасекурувався кілька літ тому на життя. Торік помер його брак Шмуль і спритний Арон зробив на тім інтерес. Користаючи з великої подібности обох братів, він постарався, що акт смерти зробили на імя асекурованого, поховали його як Арона й опісля його родина відібрала від асекурації кільканацять тисяч долярів. І небіжчик Арон був би заживав спокійно свого богатства, якби його другий брат, Хаїм, що перебував у Франції, не приїхав до Варшави. Він зголосився до „небіжчика" Арона і зажадав частини грошей, здобутих підступом, грозячи одночасно донесенням до суду. Живий небіжчик не дуже рад був ділитися своєю добичею і дав йому 200 долярів відчіпного. Одначе Хаїм зажадав незабаром 3,000 долярів. Між обома братами почалися завзяті торги, причому певний себе Хаїм підвищив свою претенсію на 4,000 долярів. Коли брат „небіжчик" не хотів про це навіть чути, Хаїм повідомив справді про все поліцію. „Небіжчика" арештовано й асекураційне товариство відібрало всі свої гроші. Крім того потягнуло до відповідальности всіх його спільників.

КОМІСАР МАҐІСТРАТУ НАТЯГАВ ЛЮДЕЙ.

В окружному суді у Львові відбулася карна розправа проти комісаря львівського маґістраду, м-ра Михайла Депяка, за зловживання. Ведучи в маґістраті спедиційний і льокалевий відділ, він видурював від петентів ріжні патріотичні датки, що пропадали в його кишені. Дістав за те рік вязниці з припиненням кари.

ЗГИНУВ З ГОЛОДУ.

Капітан Едвард Ж. Ґулерт, з міста Квебек, вибрався був на лови в повіт Рімускі, Квебек. В часі ловів він тяжко захорував і з великим трудом заволікся до одної печери, яка давала йому охорону від вітрів і дощів. Попри його печеру раз переходили два хлопці і він дав їм певну скількість грошей з просьбою, щоб принесли йому поживи, бо він примирав з голоду. Більше тих хлопців він не бачив. Так він у печері з голоду й помер.

Все те виявилося з листа, який він залишив у печері перед своєю смертю. Трупа й лист зовсім випадково знайшли прохожі. Трупа забрали до міста Рімускі, а листа відчитали перед судом присяглих, який на підставі того листа прийняв за доказане, що капітан Едвард Ж. Ґулерт згинув з голоду.

ТРАҐЕДІЯ НА ФАРМІ.

Іван Сиджак, 68-літній фармер, що мешкав у дистрикті Федерал, недалеко Коронейшен (Канада), застрілив вистрілом з рушниці свою 66-літню жінку, а опісля сам поповнив самогубство. Лікарі, що оглядали тіла Сиджаків, заявили, що обоє згинули майже негайно. Сиджак, який відповідно до оповідань сусідів поводився дивно від довшого часу, полишив записку, в якій заявив, що він сам є відповідальний за подвійне душогубство. Сиджаки полишили дорослих дітей. Один з їх синів мешкає на фармі, що сусідує з фармою траґічно померлих родичів.

БОРОТЬБА МОСКВИ З УКРАЇНОЮ

МОСКВА. — Московська „П...вда" підняла кампанію проти українських кругів, які скрито недопускають до відновлення памятника, поставленого царською владою біля Полтави на честь перемоги царя Петра І. над шведським королем Карлом XII. і українським гетьманом Мазепою в 1709 році. Ця московська перемога стала ґробом української незалежности. Українці зо смутком згадують ту подію, коли москалі святкують її торжественно. В часі російської революції московський памятник полтавської перемоги, біля якого був теж музей, занедбано. Музей закрито, а деякі річи перенесено до міського музею і зложено в пивниці. Тепер червона Москва домагається відновлення цього памятника, що означає гріб для українців; а також домагається відбудови музею й надання йому давнього блеску.

ЗБЕРІГАЮТЬ ЧИСТОТУ МОСКОВСЬКОЇ МОВИ.

МОСКВА. — „Комсомольская Правда" з 16-го жовтня ц. р. гостро накидається на тих советських громадян, що не знають добре московської мови. В московську мову, говорить та ґазета, попадає тепер багато всякого сміття, яке засмічує чистоту „чудової московської мови". Те сміття, говорить вона, треба вимітати і треба взоруватися на „ґеніяльних творах" Леніна і Сталіна". В тім самім часі решта московської преси накидається на українських учених і письменників, коли вони також зберігають чистоту української мови й замісць змосковлених вставляють чисто українські слова. Роботу українських учених і письменників москалі називають „націоналізмом".

НОВІ ПРОТИЖИДІВСЬКІ БУЧІ У ЛЬВІВСЬКИХ ВИСОКИХ ШКОЛАХ.

ЛЬВІВ. — Між польськими і жидівськими студентами прийшло до нових заворушень у високих школах у Львові. Польські студенти цілий день „пікетували" перед шкільними будинками, не впускаючи до середини жидів. Одначе кілька жидів таки продерлися крізь пікети і дістались до середини. Але там натрапили на інших польських студентів, які почали їх побивати. Кількох польських студентів арештовано. Ректор заповів резиґнацію.

ЯПОНІЯ ЗБИРАЄ ВІЙСЬКА НАД СОВЄТСЬКОЮ ГРАНИЦЕЮ.

ШАНГАЙ. — Високі японські старшини подали до відома, що найкраще японське військо знаходиться не в Китаю, тільки на ґраниці Сибіру. Там знаходиться 300 тисяч найкращого японського війська, як теж найкращі воєнні машини. Те військо, що є в Китаю, другорядне. Чужі знавці дають віру цьому твердженню, бо серед тих вояків, що є в Китаю, переважаючий відсоток творять чоловіки біля трицятьох і поверх трицятьох літ життя. Також ті літаки, що бомбардують китайські міста, це головно гидропляни, що належать до маринарки.

ҐІТЛЄР ПОСЕРЕДНИКОМ У ЯПОНСЬКО-КИТАЙСЬКІМ КОНФЛІКТІ.

БЕРЛІН. — У той час як конференція в Брісели радить над тим, якби то полагодити японсько-китайський конфлікт, німецький уряд вислав пропозицію до японського і китайського уряду, що Гітлер візьме на себе ролю посередника. Оба уряди згодилися на те, і небавом Гітлер візьметься за виконання своєї ролі.

ВІДГОМІН ПРОМОВИ ІДЕНА.

ПАРИЖ. — Паризькі часописи пояснюють останню промову Ідена в парляменті в той спосіб, що він натякнув ґен. Франкові, що коли він згодиться зрезиґнувати з італійської і німецької помочи то Анґлія готова йому помогти виграти війну.

ЗАЯВА ЧЕМБЕРЛЄНА В ЕСПАНСЬКІЙ СПРАВІ.

ЛОНДОН. — Анґлійський премієр Чемберлен заявив у парляменті, що хоч анґлійський уряд вступив у торговельні переговори з урядом ґен. Франка й бажає з ними провадити бизнес, то проте анґлійський уряд не задумує визнати уряду ґен. Франка.

ВИНДЗОРИ НЕ ЗНАЮТЬ, ЩО ДАЛІ РОБИТИ.

ПАРИЖ. — Князь і княгиня Виндзор прикро вражені резолюцією бальтиморських юній, яка звертається проти їх приїзду до Америки. Тепер, коли ту резолюцію одобрив президент Американської Федерації Праці, Ґрін, правдоподібно Виндзори занехають свій плян поїздки до Америки, де вони хотіли студіювати робітниче мешканеве питання.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗГОДА МІЖ ЮНІЯМИ?

Боротьба між двома течіями серед американських юній має навіть міжнародню вагу, коли про неї розписуються широко в цілому світі. Відомий „Манчестер Ґардіен", наприклад, написав зприводу останньої конвенції Американської Федерації Праці довжезну статтю, в котрій старається виложити анґлійським читачам, за що йде боротьба між американськими юніями, як вона відбивається на поступі орґанізації робітників та який може бути її вислід.

Як звичайно, анґлійський часопис пробує пояснити цю американську справу, пригадуючи подібні події в робітничім руху Анґлії. Показується, що й анґлійський робітничий рух знає подібні боротьби, хоча, звісно, сторони називались інакше і деколи інакше формували свої засади. В Анґлії сторони називали себе „старим" і „новим" юніонізмом. Боротьба йшла теж за подібні питання, бо це була боротьба між юніями фахових робітників, що мали довгу історію, що давали всякі запомоги, та молодими, більше загальними юніями, які думали багато про оборону прав безробітних.

Боротьба ця велась у вісімдесятих роках минулого століття. Отже американвький рух підтупцює якого пів століття за анґлійським. Боротьба в Анґлії покінчилася компромісом, залагодою між спорячими сторонами. Компроміс, як усякий компроміс, признав по части одну й другу засаду. „Юнії, зорґанізовані за званнями, навчилися толерувати загальні робітничі юнії, а деколи навіть приймати їх засади. Суперництва між званням і промислом, хоч воно далі триває, не доведено до льоґічних крайностей". Цей компроміс дав анґлійському юнійному рухові нагоду зорґанізуватися краще й сильно закріпитися.

Боротьба між двома течіями в американськім юнійнім руху ще далі ведеться, не зважаючи на зовсім позитивні заходи їх обеднати в одно русло. Тому, що станеться з цею боротьбою, є все ще відкритим, невирішеним питанням. Що розділ і боротьба шкодять цілому рухові, це знають усі робітники, хоча цей факт трохи закритий чисельним зростом юній за останніх пару літ. Факт, що обі сторони американського юніонізму разом мають нині 7 і пів міліона членів, коли в 1933 р. вони мали всього 3 міліони, може декому видатись арґументом за дальший розділ. Це число представляється гарно у порівнянні з 5,300,000 членів анґлійських юній, але, як каже „Ґардіен", в Америці є два рази більше робітників, ніж в Анґлії.

Люди, що розуміють вагу цеї боротьби для долі американського робітництва, питаються: чи розуміють американські юнії, що ця доля вимагає порозуміння, як це зрозуміли анґлійські робітники? Звісно, в Америці є багато анґлійської крови, але ця кров видно тут інакше проявляється. Адже й американські підприємці не проявляють тої компромісовости, яка характеризує підприємців анґлійських. Невжеж і американські робітники малиб кожний обстоювати свою засаду таксамо безкомпромісово, нетерпимо, як американські підприємці обстоюють свої власницькі права супроти робітників?

„ХАЙ ЖИВЕ МЕНШІСТЬ"

Це заголовок редакційної статті часопису „Ди Ню Йорк Таймс". Написана вона на передодні міських виборів, які відбулися, як відомо, 2. листопаду, а яких вислід авторові статті ще не був відомий. Ця стаття є така цікава, що варт познайомити з її змістом і наших читачів. Ось вона:

„Завершення виборчих кампаній викликує у людській вдачі величезну непослідовність. Уявім собі, що ми бажаємо, щоб виграв кандидат А. Ми слідкуємо з зацікавленням за його арґументами. Вони видаються для нас непоборно переконливими. Факти — як це нам видається — є всі по стороні кандидата А і він їх вбиває в голову з великою силою. Зате кандидат Б не має ніяких льоґічних основ. Він звертається до пересудів і нельоґічних почувань. І ми не можемо зрозуміти, як інтеліґентний і характерний громадянин може голосувати на Б.

„Але приходить день виборів і кандидат А виграє подавляючою більшістю. Це добре. Так повинно бути. Ми навіть можемо позволити собі пожалувати ту меншість, що зле орієнтувалася в справах. Ми надемося, що цей досвід дечого навчить її.

„Але уявім собі, що ми збудилися другого дня вранці, вже по виборах, і бачимо, що наш кандидат А вибраний одноголосно, а його протикандидат Б. не дістав ні одного голосу. Як сонце на небі, так ми відчували би певний неспокій. Ми відчулиб інстинктом, що є таки щось зле з нашим кандидатом А, або з системою, яка довела до цього, що на нього віддано всі голоси. Ми почалиб його підозрівати. Рівночасно ми почалиб на меншостевих прихильників кандидата Б дивитись із зневагою і подразненням. Вони не повинні були дати себе так легко переконати.

„Правдою є, що ні одна політична ґрупа в демократичній системі не бажає переконати всіх своїх противників. Бо демократія не всилі існувати без опозиції, без тих, що виходять, як і тих, що входять. Навіть на низькому ступні політичного життя. Практичний політикер не захоче здобути одноголосного вибору. Хочби тому, щоб мати можність користати з „патронату" (patronage). Бо коли кожний є вірний, то як тоді нагороджувати?

„Ні. Наші противники в найкращому випадку є зле поінформовані, а в найгіршім випадку їх мотиви є жахливі; але проте ми не хочемо, щоб вони зникали цілковито. Ми знаємо, що до кінця світу ніколи не буде абсолютної одноґідности серед людського роду у важних питаннях; без огляду на те, чи це питання відноситься до вибору суспільних провідників, публичної політики, чи виховання дітей, або гашення пожеж, або прикмет шпінату. Всяке вдавання, що воно може бути інакше — а таких удавань було кілька в нашім часі — є фальшем".

* * *

Ми навели ту статтю, бо в нашій суспільності часто не доцінюють завдань опозиції. З одного боку ми хочемо демократії, а з другого нераз накидаємося лайкою на тих людей, що сміли голосувати, або аґітувати не за того кандидата, якого ми хочемо. Забуваємо, що „без опозиції не можлива демократія". Коли існує лиш один - однісінький погляд на якусь політичну справу, то може існувати тільки одна-однісінька політична партія. Колиж існує одна партія, без опозиції в нутрі, то вона виставляє одних і тих самих кандидатів. Коли є одні тільки кандидати, то не треба виборів, бо „вибори" булиб тільки потвердженням уже вибраних людей і такі „вибори" булиб тільки маскарадою, такою самою, як у Совєтах.

Опозиція є потрібна. Але розумна і чесна опозиція, яка малаб на увазі поліпшення справи, а не свої особисті користи. В анґлійському парляменті є теж опозиція, що називається „опозиція його королівського величества". Завданням тої опозиції є критикувати потягнення уряду, висвітлювати їх лихі сторони і передбачувати небезпеки, які можуть вийти з тих потягнень. Бо, вилущивши з усіх сторін дану справу, ще заки її піддасться під голосування, можна мати бодай частину запоруки, що не ухвалиться якоїсь нерозумної річи; що народня політика, хоч може вступить на шлях із вибоями і перешкодами, то про ті вибої і перешкоди будуть наперед знати провідники та нарід і до них як слід підготуються.

Слушно підносить згадана редакційна стаття, що „як довго існує людський рід, так довго буде опозиція". Бо фактично опозиція є навіть у нутрі одної і тої самої людини. Дуже часто у важних справах у душі одної і тої самої людини родяться дві ґрупи гадок, з яких одна одобрює якесь потягнення, а друга проти нього протестує. Той конфлікт подобає нераз на „гостру" дебату в якомусь демократичному парляменті. Під впливом цеї внутрішньої боротьби людина часто виснажується, перемучується й остаточно вибирає рішення наосліп, кидаючи жереб.

Демократична система має за завдання цей конфлікт наперед видобути з одиниць, а потім поділити його між багатьох людей, але так, щоб одна сторона заступала одну ґрупу поглядів, а друга — другу. В той спосіб опозиція переноситься у зверхню площину, в якій ріжниці можна висказувати словами, замісць щоб вони товклися в голові тільки одної людини і її добивали.

Опозиція — дуже корисна річ. Але все треба памятати, що вона повинна мати ідейний підклад, як теж повинна бути ведена чесним способом. Не особисті користи мають грати в ній головну ролю, а тільки загальне добро. Річевою критикою опозиція має виявити що потягнення правлячого гурту є недобрі; далі має вказати, як треба поступати, щоби було ліпше. Коли опозиція цього не робить, коли вона тільки полює на неосвідомленість людей, граючи в демаґоґічний спосіб на їх почуваннях, то з такої „опозиції" добра не буде, а вийде тільки зло, заколот, безладдя і вкінці занепад.

Опозиція мусить також мати на увазі цілість даної справи. Бо завданням опозиції не є розшарпати дану річ, даний плян, тільки оглянути його з усіх сторін. Коли опозиція у своїй ревності тільки шарпає і розриває, то з її услуг не буде користи для суспільности.

Анґлійці цінять опозицію дуже високо і хоч вона нераз дається погано в знаки урядові й заливає йому чимало сала за шкіру, то проте тому два роки анґлійський уряд запропонував, щоб лідерові опозиції піднести платню, бо його робота в нинішніх часах обильного законодавства є дуже тяжка і вимагає глибоких студій.

ПОЛЬЩЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЗЕМЛІ ПРИ ПОМОЧІ КОСТЕЛІВ

(Збирають гроші по всій Польщі на будову костелів по українських селах у Галичині).

Появилася в польській пресі відозва „Секретаріяту Порозумевавчего Польскіх Орґанізацій Сполечних Малопольскі Всходней" із закликом складати пожертви на будову костелів. Заголовок відозви: **„Збудуймо неперехідний польський вал на наших кресах".** А в самій відозві між іншим читаємо:

„Останнім зусиллям прискорювали ми акцію будови костелів і каплиць римо-католицьких у Малопольсце Всходней, складаючи на цілі будови костелів останні гроші, жертвуючи нашу працю і не щадячи жертв у матеріялі. Хлоп і поміщик, робітник, купець, ремісник і урядовець, всі ми складали пожертви на цілі будови костелів римо-католицьких у Малопольсце Всходней.

„І того зусилля і такого скромного польського дорібку нам позавидували. Як довідалися Ви із щоденної преси, в останніх днях злочинно спалено будинок нового римо-кат. костела в Сухій Ліщині коло Боднарівки (в ориґіналі: „Беднаруфкі"), станиславівського воєвідства. Того роду провокації не можуть зломати нашої волі і не повинні загамувати темпа наших праць, що мають облекшити нашим землякам найглухіших місцевостей Малопольскі Всходней користати з народових послуг костела римо-католицького. Коли нас у Малопольсце Всходней нищать матеріяльно, коли скритовбивницьки мордують поляків, діячів Т. Ш. Люд., Стшельца т. д. — увесь Польський Нарід, всі без винятку земляки кожної дільниці Польщі, дослівно ціла Польща мусить кинути клич: „Замісць одного спаленого костела деревляного — мусимо відбудувати в низці найближчих околиць багато костелів мурованих, мусимо вибудувати цілу низку знищених господарств та помогти родинам повбиваних наших польських діячів.

„Нехай наш смертельний ворог зпід знаку ОУН бачить і нехай набере переконання, що його злочинно-богохульна акція дає наскрізь протилежні наслідки.

„Земляки! Ніколи досі не зверталися ми до Вас із збірною просьбою жертвувати на народові цілі і на акцію польського суспільства Малопольскі Всходней. Почуття спільного нам національного достоїнства, вичуття потреби і необхідности збірної реакції цілої без винятку Польщі, огляди великого народового характеру — спонукують нас звернутися до Вас, заапелювати до Вашої жертвенности в імені цілого, без винятку, польського суспільства кресів Малопольські Всходней".

Не сумніваємося, що ніхто з українців не буде протестувати проти того, щоби поляки за власні гроші будували собі костел хочби для кожної польської родини. Одначе мусимо запротестувати проти пропаґанди жертвенности на цю ціль, опертої на брехливих та на непровірених засновках. Як може шануюча себе громадянська установа твердити без обиняків, що злочин у Сухій Ліщині виконав хтось з українців? Чи слідство виказало понад усякий сумнів, що дійсно хтось з українців допустився цього злочину, і то в додатку член (чи члени) якоїсь української орґанізації? З легкодушно стилізованої відозви наглядно видно, що автори відозви знають про таємничий підпал у Сухій Ліщині тільки з „інформацій" україножерної преси. Бо накше не писалиб, що згорів костел (у дійсності деревляна недокінчена капличка); зналиб, що Суха Ліщина не лежить коло „Беднаруфкі", тільки коло Майдану („Беднаруфка" — це перекручений „Боднарів", популярний із шляхотських містерій, отже як його не згадати, коли це викликує враження саботажу!). І вкінці: зналиб опінію станиславівського воєводи, відому нашим читачам з реляції про побут у Сухій Ліщині посла д-ра Р. Перфецького. А станиславівський воєвода, ґен. Паславскі, ствердив на місці, як старий боєвик, що цей підпал не є ділом підпольної орґанізації!

Невже до пропаґанди жертвенности на будову костелів конче потрібний „смертельний ворог зпід знаку ОУН"? І до чого ми дійдемо, якщо в пропаґанді будемо послугуватися такими засобами? — („Новий Час").

ЗАЯВА Д-РА ДМИТРА ДОНЦОВА

Львів, 22. жовтня 1937.

До Редакції „Свободи"
в Джерзі Сити, Н. Дж.

Шановний Пане Редакторе!

В числі з 5. жовтня Вашого шановного часопису вміщено допис п. Е. Онацького, в якім оповідається про мою участь у якімсь, ближче мені незнанім, „ордені св. Юра"; що я нібито був його ідеольоґом та що особи, які він підозріває в керівництві того „ордену", в своїй праці в Італії покликаються на мене, як на ідеольоґа „ордену".

Отсим стверджую:

1. Що про ніякий „орден св. Юра" мені нічого не відомо та що до такого ордену я ніколи не належав, не належу і не збираюся належати.

2. Що з ніким із названих у дописі п. Е. Онацького осіб я ні в Італії, ні деінде не співпрацюю ні орґанізаційно, ні ідейно.

3. Отсим протестую проти легкодушних наклепів на мене, „основаних" лише на сплітках („кажуть") і на „інформаторах", яких сам п. Е. Онацький уважає за краще не називати. Моя довголітня праця як українця не дає ніякого права ні п. Е. Онацькому, ні комуб то не було в такий легкодушний і безвідповідальний спосіб нападати на мене в пресі.

Дякуючи згори за уміщення того мойого листа у Вашім шан. часописі, остаюся

з повною пошаною

Д-р Дмитро Донцов,
редактор „Вістника".

А. Ах.

ҐРАФ БРАДО

(Оповідання).

(3)

Лсничий не потребував до здогадного ґрафа довго призиратися, щоби пізнати, що то в найліпшім випадку щойно кандидат на мисливого. Мисливський одяг пана ґрафа вийшов щойно зпд голки і був дуже театрально - паничикуватий. Сіро зелений кафтан із золотими ґудзиками, зелені штани по коліна, шовкові панчохи, жовті черевики з задертими носами. На голові світло зелений капелюх з високим пензлем і закрученим пірям. Рушниця новісінька, ще ні разу не вистрілена. Така нова також торба.

Пан ґраф хотів лісничому заімпонувати і здурити його, що перед ним не нинішній мисливий. Він промовив, повільно, крізь ніс.

— Як там з оленями у вас? Маю право одного застрілити, бо хочу доповнити мою збірку рогів. Кажу вам, збірка така, що найбільший Потоцький в Галичині і князь Віндішґрец могли би позавидувати мені. З ріжних країв маю, не лиш роги, а й ріжні інші мисливські трофеї. Величезні роги з Угорщини, лапи босанських диких котів, цапові роги з Буковини, ґемз із Баварії, Стирії і Сальцбурґа. Ще лиш з Тиролю не маю трофеїв.

— Чи пан ґраф зволять сказати мені, яким полюванням гадають зачати: від оленя, чи від ґемзи. Очевидно, остаточно рішає тут погода. Та я лиш одно обовязаний пригадати, бо таке стоїть в моїх службових приписах: всякий стріл, до зарезервованого для вас оленя, добрий чи хиблений, важний. Другий раз стрілити до оленя вже не вільно. Щодо ґемзи, то стрілити вільно вам тільки до тої, котру покаже стрілець, якого вишлю з вами. Він буде вашим провідником. Якби пан ґраф стрілили до кітної ґемзи, то я був би змушений дати приказ вивести пана ґрафа з ревіру і про це донести мому панові.

— Ха, ха, ха! А то смішне. Я, і стріл до такої ґемзи! Хібаж я нинішний? Не полював на ґемзи? Яж маю в Сальцбурґу мій власний ревір з ґемзами і кількома оленями. Ловецькі приписи знаю дуже добре.

— Тим ліпше, — додав лісничий. — Бо ми тут жартів не знаємо. Наш лісовий персонал, наші стрільці не дадуться загулюкати ні гострими, ні добрими словами. Також ніхто тут не дасться підкупити грішми.

— Колиж пришлете мені вашого стрільця?

— Зараз прийде до заїзду... Моє поважання, пане ґрафе.

Брада відійшов. Ідучи назад до заїзду, воркотів сердито:

— Неотесаний. Ординарний імпертинент! Хоч я гість його пана, за мої гроші, та все таки гість; хоч гадає, що я ґраф, він до мене так, як до свого парубка! Простак! Та лісова служба зарозуміла... Кожний з них гадає, що лиш вони розуміють щось про звірину і що лиш вони вміють стріляти. Хібаж я не ходив цілий тиждень на стрільницю? Не стріляв до таблиці? Як я нераз влучив у таблицю, то й оленя поцілю. Олень хіба троха більший, як таблиця на стрільниці... Возьме він хвіст під себе, як з лісу притащать мого оленя і мою ґемзу!

Так Брада в душі гороїжився, щоби собі додати духа. Підбадьорював себе, бо справді зачав тратити надію успіху. Хто зна, чи не відїхав би, не використавши права до двох стрілів, як би не те, що соромно було.

Коли прийшов до заїзду, кельнерка приступила до нього і спитала, чи на обід буде їсти оленячу печеню з картофляними книдлями.

— Як яку оленину, люба дитинко, — відповів гість. — Мусить мати сильно ґоґу. Чим сильніше, тим ліпше. До того помфріт.

— Печеня не смердить. Таку їдять тільки дурні пани в місті. А того, що ви до мяса хочете мати, я не знаю. Чого не знаю, того не маємо в кухні.

— А що ви ще маєте?

— Більше не маємо нічого. Хіба що несвіжі булки. І добре подушені, бо всі ті булки хлопи вже мали в руках. Покупці дусять булки, пробуючи, чи хрупають. Мягких булок люди не хочуть брати.

— Гарні вигляди! — воркнув, сідаючи за столом. — На безрибю і рак риба. Принесіть ту оленину з книдлями. До того чвертку червоного вина!

На обід ще було троха заскоро, тож гість взяв ґазету, що в рамках висіла на цвяху. Не читав, бо ґазета була зперед тижня. І не мав охоти читати. Його сердило і тішило те, що лісничий не запросив його до себе на обід. Сердило, бо гадав, що, заплативши за два стріли дві тисячі корон, має право до гостинности, яка в Галичині була в звичаю без такого лупійства. Вдоволений був, бо викрутився від балачки з лісничим про полювання, яких він ще цілком не знав.

В сінях загопав хтось тяжкими чобітьми. Увійшов кремезний хлоп і представився, що він стрілець, присланий лісничим на провідника для пана ґрафа.

— Нехай стрілець приступить ближче і сяде. — Зараз побалакаємо. Умовимося, як нашу експедицію розпочати. Отже де мій олень стоїть?

— Буде в лісі, троха далі, як Латаня.

— Що значить, це троха далі?

— Будете мусіти гнати пару годин горі потоком; потому пару годин плаєм під гору. Аж потому троха підкрадатися.

— До чорта! Готово не стати днини, щоб оленя дістати під цівку.

— А ви як гадали? Очевидно, що ні.

— Якжеж він це зробить?

— Ось так, пане! Вийдемо по обіді. Підемо аж до службової колиби. Там переночуємо. На зорях мусимо бути в ревірі. Де буде олень, знаю дуже добре.

(Дальше буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ПРОПАҐАНДА ДОВІРЯ.

Доносять з Москви, що „самий" Сталін станув на конференції керівників вуглевого, сталевого й хемічного промислу та виголосив промову за піддержання духа й настрою керівників і робітників цих основних промислів.

Знав він, що настрій у совєтських промислах потерпів сильно через розстріли. І тому він береться лікувати цю недостачу. Робить це зовсім простим способом: каже керівникам, що вони мають мати довіря до уряду й до себе та вчити підлеглих собі робітників цього довіря.

По промові Сталіна про довіря большевицькі комісарі випили на довіря.

Можемо собі представити, яка то завзята пропаґанда піде тепер по Росії за довіря. Всі будуть шуміти: „Маймо довіря до себе! Маймо довіря до себе. Самий Сталін каже, що нам треба довіря! Маймо довіря! Нам треба довіря!"

ЧИ ЦЕ СПОСІБ?

Що взаємне довіря керівників якоїнебудь справи до її виконавців річ необхідна, це річ очевидна. Але чи це спосіб для її поширення?

Свого часу до Америки приїздив французький аптикар Куе, котрий запевняв, що він придумав знаменитий і зовсім певний спосіб лікування всяких недуг. Цим способом була автосуґестія (себто вмовлювання в себе) здоровля. Він радив просто всякій хорій людині не йти до лікаря, а зате промовляти до себе постійно: „Мені стає все краще й краще під кожним оглядом".

Їздив Куе по Америці зо своїми відчитами й на них заробив трохи грошей. Але його лікування недуг забулося: не помогло воно нікому, хто був справді хорий на якусь недугу. Помогло хіба тим, що в себе якусь хоробу вмовили. Тільки така людина може вмовити в себе здоровля.

Чи не таке буде із взаємним довірям у большевиків?

ТИ МАЄШ ГОВОРИТИ ТІЛЬКИ ПРАВДУ, ДИТИНКО.

Цей Сталін, що приказує своїм комісарам і робітникам мати взаємно до себе довіря, подобає на батька, що каже дитині: „Ти маєш мені говорити тільки правду!"

Скільки то є таких батьків, що дають своїм дітям такі прикази!

Та чи багато дітей стають від цього правдомовними?

Деякі батьки навіть кажуть: „Ти можеш хочби найбільшу провину поповнити, але як скажеш мені все поправді, то я тобі це прощу. Лише брехуна я не можу знести!"

Чогось подібного дозволяє догадатися своїм комісарам і робітникам московський диктатор: вони знають, що їх жде, як не покажуть довіря. Та чи це поможе?

ЗВІДКИ ЙДЕ ПРАВДА Й ДОВІРЯ?

Люди, що видають прикази правдомовности, й диктатори, що наказують довіря, виходять із свідомого бажання. Що нібито дитина тому говорить неправду, що хоче брехати; а людина тому не має довіря, що не хоче довіряти.

Такі люди забувають, що правда й довіря випливають із середини людини, але з суспільної ситуації, себто відношення між людьми. Як відношення між людьми таке, що в ньому одна людина не може іншій довіряти, то зайво тут говорити про потребу правдомовности або довіря. Люди люблять про себе говорити, що вони почали брехню й недовіря, як городник виполює з городу, та вони забувають, що брехня й недовіря не засіваються самі, як бурян у городі, а виростають із відношення людини до людей тоді, як людина думає, що лише брехнею або недовірям можна достоїтись до обставин.

У своїй недавній промові бувший президент Гувер, завдаючи своїм слухачам низку питань, щоб заставити їх до думання, між іншим спитався: „Чи може уряд поширяти полуправди і ждати, що громадяни будуть говорити цілу правду?"

Чи можна? І чи не можнаб до цього питання додати ще одно: „Чи може уряд сподіватися від громадян довіря, коли він самий громадянству не довіряє?"

СЛОВА Й ДІЛА.

Люди часто домагаються від інший людей виповнювання моральних правил, котрих вони самі не виповнюють, немов би цим кажучи: „Ви на наші діла не дивіться, а на наші слова!"

Та чи це можливе? Каже мати дитині: „Ти повинна все говорити правду! „Та залєдви мати це сказала, коли хтось задзвонив до передних дверей. Мати каже дитині: „Йди подивися, хто там. А як це молочар з рахунком, то скажи, що мене нема вдома". Чи навчить така мати дитину говорити лише правду?

Каже батько синові: „Ти повинен усе говорити правду!" Телефонує хтось до батька. Син чує, що батька кличуть пограти в карти. Батько відповідає, що він дуже змучений, дуже занятий, дуже сплячий. Покінчивши розмову, батько сідає читати ґазету, кидаючи лютим поглядом на матір, котра забрала всю його „пейду" і не лишила йому ні цента на вільний видаток. Чи можливо, щоб хлопець навчився правдомовности з батьківських проповідей, коли він знає, що батько не все говорить правду?

А з довірям: Чи може громадянство довіряти урядові, коли уряд громадянству не довіряє, коли він удержує міліони шпигунів, які дивляться на всякого громадянина як на підозрілого злочинця? Чи вже це одно, що уряд підозріває всякого громадянина, не піддає підозріння всякому громадянинові, що він оточений людьми, які на довіря не заслугують?

ЯК ДОБИТИСЯ ДОВІРЯ.

Вилєм Е. Блац, директор „Школи св. Юрія для студії дитини" при університеті в Торонті, оповідає про одну матір, що прийшла до „дитячої клініки" цеї школи питатися, що робити з донечкою, котра почала проявляти виразний нахил до брехні.

При допитах матери виявилося, що мати покладала все багато старань, щоб навчити дитину правдомовности. Вживала вона до цього запевнення дитини, що Бог чуває над кожною дитиною й знає про кожну брехню. Всетаки мати знала, що дитина бреше, а декоhelp коли просто безсоромно матір обманювала. На запит учителів мати оповіла одну подію, котра, на її думку, власне доказувала, як дитина бреше:

Кілька днів тому дівчина прийшла з площі коло дому з помятою суконкою. Мати відразу стала підозрівати дочку, що вона вже цікавиться половими справами, та стала дочці закидати, що вона певно бавилася по соромицьких з 6-літнім хлопцем сусіда. Дочка перечила материні закиди. За перечення дочки довели матір до розпуки. В люті вона схопила дочку за руку й повела її до гостинної кімнати, клякнула під образом і казала дочці клякнути коло себе. „Тепер помолімся, а потім ти скажеш мені всю правду!" Дитина стала молитися: „Боже, зроби так, щоб мамця мені повірила!" У цій молитві мати добачила попри брехню ще й брак довіря дитини до матери є відбиткою браку довіря матери до дитини. Якби мати вірила дитині, то дитина вірилаб матері. Своїм припущенням дитячої брехні мати сама заставляла дитину брехати. Якби мати не боялася дитячого знання про полові справи, але відповіла дитині просто на прості дитячі запити в цих справах, то не впалоб матері в голову підозріння про те, що дочка допустилася якогось соромицького вчинку, а потім матір брехливо заперечувала. Іншими словами, мати витворила своїм поступованням ситуацію, з котрої родилося недовіря дочки до матери й з котрої легко мігe вирости нахил до брехні.

Чи не треба би подібну раду дати диктаторам? Як хочете, щоб люди вам довіряли, то треба вам наперед мати довіря до людей.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Жертва на Академічний Дім.

О. д-р Онуфрій Шкорупа-Ковальський, генеральний секретар Української Академії Наук Америки, подає до прилюдного відома, що д-р Ітан Сколинс, адвокат з Гавцдейл, Па., зложив $1,000 (тисячу долярів) на будову Академічного Дому.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Українець здобув мистецьку нагороду.

Володимир Дідур, український маляр, що має свою студію при 35 Іст 2. вул. в Ню Йорку, здобув на річній виставі Товариства Американських Графіків, у ґалерії Мейсон Франсе в Центрі Ракефелера в Ню Йорку, нагороду Фридерика Талькота за найкращу композицію „Лінивe пополудне".

Найкращі американські графіки старалися про ту нагороду, але вона припала молодому українцеві, який родився в 1902 році в Грималові, повіт Скалат, і який прибув до Америки тому 25 літ.

Зпочатку Дідур працював в Америці як фабричний робітник в Бофало, студіюючи вечорами мистецтво. Скінчивши вечірню школу в Бофало, він прибув до Ню Йорку, де записався до Національної Академії Десенів. Вже в першім році він дістав дві медалі за знаменитї роботи. В школі він учився під проводом учителів Сиднея Дікензона, Леона Кроля, Івана Олинського і Реймонда Нілсена.

Його композиція „Лінивe пополудне" тепер виставлена в Парижі, на Міжнародній Виставі, куди її післано враз з іншими репрезентативними творами американського мистецтва. Вистава в Центрі Ракефелера зачалася 4. листопаду ц. р. і буде тревати один тиждень.

Родичі Володимира Дідура мешкають у Ню Брунсвику, Н. Дж., і є членами У. Н. Союзу.

ЗАГАЛЬНИЙ ПЕРЕПИС БЕЗРОБІТНИХ

(ВІД 16 ДО 20 ЛИСТОПАДУ 1937 РОКУ).

У вівторок, 16. листопаду, почта Злучених Держав доручить до кожного дому по цілім краю картки для виповнення кожною частинно або цілковито безробітною людиною. На картці буде 14 питань, на котрі треба відповісти. Буде теж отсей заклик від президента Злучених Держав:

До кожного робітника:

Коли ви цілковито або частинно без праці, а можете та бажаєте працювати, то негайно виповніть оцю рапортову картку та вишліть її на почту перед північчю в суботу, 20. листопаду 1937 року. Почтової марки не треба наклеювати.

Конґрес поручив мені перевести цей перепис. Це важливе для безробітнього і кожного в цьому краю, щоби перепис був повний, правдивий та точний. По одержанні від вас фактів я постараюся вжити їх на користь кожного, хто хоче і потребує праці, якої тепер не має.

Ось тут 14 питань. На картках вони будуть подані по анґлійськи. Коли хто з читачів не знає добре анґлійської мови, повинен витяти і заховати цей переклад, котрий допоможе виповнити картку, коли листоноша принесе її 16-го листопаду:

1. Надрукуйте повне імя і назвище: ....
Надрукуйте повну адресу: ....
Чи живете на фармі? ....

2. Чи ви:
а) Цілковито безробітні та бажаєте працювати? ....
б) Частинно безробітні та бажаєте більше праці? ....
в) Працюєте на ВПА, НИА, ССС або на іншій негайній праці? ....

3. Чи ви здібні до праці? ....

4. Скільки літ вам минуло? ....

5. Якої ви раси (білої, чорної чи якої іншої)? ....

6. Якого ви полу (чоловік, чи жінка)? ....

7. Скільки годин ви виробили минулого тижня? ....
Подайте загальне число годин праці на всіх роботах (за винятком ВПА, НИА, ССС або іншої негайної роботи) від 7. по кінець 13. листопаду.

8. Скільки тижнів ви виробили за останніх 12 місяців? ....
Подайте загальне число тижнів праці на всіх роботах (за винятком ВПА, НИА, ССС або іншої негайної роботи) за 12 місяців, від 1. листопаду 1936 по кінець жовтня 1937 р.

9. Яке ваше заняття, чи якого роду праця? ....
(Наприклад: виробник знаряддя, послугачка, сторож, фармерський робітник і т. п.)

Заняття, котре подасьте у відповідь на це питання (число 9), описує працю, яку виконуєте. Відповідь на наступне питання, число 10, означає якість підприємства або індустрії, в якій працю виконуєте. Не подавайте назви компанії або підприємця як відповідь на 10-те питання.

10. Якість підприємства або індустрії, в якій ви працювали, чи тепер виконуєте того роду працю (Наприклад: фабрика машин, ресторан, залізниця, бавовняна фарма, і т. п.) ....

11. Скільки інших робітників вашої родини живе враз з вами? ....
Зачисліть усі особи, що працюють за заплату чи нагороду, або що бажають працювати, крім себе.

12. Скільки з тих робітників є (крім вас самих):
а) Цілковито безробітні та бажають праці? ....
б) Частинно безробітні та бажають більше праці? ....
в) Працюючі на ВПА, НИА, ССС або іншій негайній праці? ....

УВАГА: Кожна цілковито або частинно безробітна особа у вашій родині повинна виповнити окрему рапортову картку.

13. Скільки осіб залежить від вашого удержання? (Не вчисляйте себе) ....

14. Скільки ви самі минулого тижня заробили готівкою чи інакше? ....
(Не зараховуйте платень із допомоги, ВПА, НИА, ССС або іншої негайної праці.)

Ваш підпис: ....

Запевняємо громадян і чужинців, що інформації, подані як відповіди на питання на картках, будуть ужиті виключно тільки для цілей, звязаних з переписом безробіття. Апелюючи до всіх цілковито та частинно безробітних людей, щоб виповнили картки, Джан Д. Біґерс, назначений президентом Рузвелтом для заряду переписом безробіття, недавно заявив:

„Ви абсолютно не маєте чого побоюватись. Інформації на тих картках будуть ужиті тільки для цілей перепису безробіття. Вони не будуть ужиті на слідство, оподаткування, провірку громадянства, ані на іншу ціль, некорисну для безробітньої особи. Імена підписаних людей не будуть оголошені та нікому не станеться кривда через виповнення картки. Увесь наш нарід має великий та життєвий інтерес у тім, щоб допомогти вам уським можливим способом. Для вашого власного і для народнього добра наш нарід мусить допомогти вам знайти чесну та сталу працю, яку знаєте і на яку найкраще надаєтесь".

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

МІНЕАПОЛІС, МІНН.

З ювилеєм на визвольну боротьбу.

Дня 26 вересня ц. р. тов. „Запорозька Січ", від. 385 У. Н. Союзу, відсвяткувало 25-літній ювилей свого існування. По Службі Божій о. В. Білінський відправив в укр. греко-католицькій церкві панахиду за померлих членів. Опісля він голосив святочну промову і побажав членам товариства всякого добра та подвоєння членів до приходу „золотого ювилею". Потім знято фотографію всіх членів.

В 7-мій годині вечором в Українськім Домі відбулося продовження ювилею. Гром. Федорців виголосив вступне слово і взивав до праці, якої тепер щораз більше вимагає хвиля. Головно від молоді ми сподіваємося тепер діл, говорив бесідник.

По нім забрав слово П. Шабатура, який закликав вшанувати померлих членів повстанням з місць. Далі він розказав коротку історію товариства від його заснування, а потім представив організатора тогож товариства, О. Козака, який був першим урядником у тім товаристві й клав перші основи для його створення. Він та інші основоположники виясняювали українським громадянам потребу такого товариства як У. Н. Союз, що від часу його заложення давало велику поміч українським громадянам у Мінеаполісі. М. Канюк розказав теж цікаві події про розвій Січи, а гром. Гресько говорив про значіння У. Н. Союзу. Він казав, що завданням У. Н. Союзу є єднати в братню громаду всіх українців, що перебувають на еміґрації в Америці, та їх потомків, що вже родилися тут в Америці, без огляду на їх політичні переконання. Бути членом У. Н. Союзу значить бути забезпеченим у найбільшій і найсильнішій українській запомоговій організації, що має поверх чотири міліони долярів. Завданням У. Н. Союзу є не тільки нести матеріяльний порятунок у біді і нужді, але також двигнути нашу еміґрацію з духової темряви, розбудити в ній придушене почуття гідности людини, стерти тавро рабства й відчинити очі до світла, правди й знання. А попри те все освідомлювати український загал у національних справах та накликати до помочи рідному краєві, щоб він міг визволитися з чужої неволі та створити свою власну державу.

Підчас перерви забрав слово О. Шабатура і згадав про рідний край, про незавидне життя наших братів у ворожій неволі, та закликав присутніх зложити якусь жертву на визвольну боротьбу. Зложили по $1: о. І. Білінський, І. Козак, П. Коваль, О. Козак, Н. Семотюк, Г. Федушко, Н. Рачковський, І. Кіт, І. Олійник, І. Процай, П. Греськів, Н. Гусак, М. Канюк, О. Шабатура, Н. Дмитрук, В. Сопотюк; по 50 ц.: К. Сокіл, П. Гавриш, М. Хао, П. Федорців, С. Романюк, І. Павчак, В. Ревцьо, П. Яворський, Г. Гарасим, Ф. Пікула, І. Шмиґановський, П. Чучман; по 25 ц.: Н. Bоловичс, Д. Вовк, М. Блажкевич. Разом $67.20. По обчисленні розходу вислано через Обєднання на визвольну боротьбу $26.

О. Козак.

ВКРАВ ТРУПА З ГРОБУ І ДОМАГАВСЯ ВИКУПУ.

У місцевости Стрітсвил, Онт., недалеко Торонта, помер чоловік на імя Поп. На другий день після похорону знайшли гріб Попа розкопаним, відки зникло тіло померлого. В домовині знайшли лист, у якім викрадач тіла домагався сто долярів за зворот трупа.

Місцеве населення пошукувало трупа в цілій околиці. Врешті четверо дітей, що йшли до школи, знайшли в глибокім ярі тіло мерця. Показалося, що це був труп Попа. Хто його викрав з гробу, поліція досі не дослідила.

ДОМАГАЮТЬСЯ ОЗНАЧЕННЯ ВІКУ ДЛЯ РИБАКІВ.

Недавно відбувся в Едмонтоні зїзд рибацьких і ловецьких делеґатів, на якім приявні домагалися, щоб означено укінчення 15 літ як мінімум для одержання рибацького дозволу, з тим застереженням, що аплікант скінчив публичну школу. На тім зїзді ухвалено ще кілька інших резолюцій відносно дозволів для рибаків і сезонів, коли озера мають бути отворені чи замкнені для риболовлі. Всі резолюції будуть предложені урядовому департаментові для риболовлі й полювання.

ЧИ ВИ ДУМАЄТЕ ПЕРЕПРОВАДЖУВАТИСЯ НА ІНШЕ МЕШКАННЯ?

Якщо думаєте змінити свою адресу, просимо повідомити нас наперед, коли почнете жити на новій адресі, щоб ви не втратили якого числа ґазети, котре може мати щось цікаве або важне для вас або вашої родини. Просимо не ждати до останньої хвилі. Просимо не переказувати нічого почтареві. Найкраще виповнити оцей блянкет, подаючи доконче стару й нову адресу та число відділу, якщо ви є членом У. Н. Союзу, та вислати це в листі до адміністрації „Свободи".

Число відділу ....

Імя й назвище ....

Стара адреса ....

Нова адреса ....

Почта ....

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded).

THE PEN PAL COLUMN

We finally decided to put out another column now that the summer's over and all of you are back from your vacations. Not so many letters were received during the summer, but that was to be expected as practically all of you had other things to do outside of Pen Pal-ing. Now that we have time to ourselves we can go back to corresponding again. Don't neglect your Pen Pals altogether. Look for those unanswered letters and start writing.

And those of you who are reading this column for the first time...I want to tell you that this is your column. If you should desire to hear from other young Ukrainians like yourself simply send me a letter giving information about yourself. Your letter will appear in this column and in due time you will be receiving mail from interested persons who wish to be your Pen Pals. There is no charge of any kind. We have already published the names and addresses of approximately six hundred persons...so you can see for yourself how many people are interested in corresponding. Be sure to send me your letter immediately so that I will receive it in time for our next column.

Below are the names and addresses of persons whose letters reached us in time to appear in today's column.

Miss STEFANIA MOROZOVYCH, 3113 West 15th St., Cleveland, Ohio. is 5 ft. 3 in. tall, has light brunette hair and a fair comlexion. Stefania is interested in all Ukrainian affairs and goes in for dancing as a pastime. She is in the 11th grade at the Junior High of Lincoln High School in Cleveland. Stefania would like to hear from both the boys and the girls and guarantees to answer all letters, Age 16.

Miss HELEN RINGO, 35 South 2nd St., Frackville, Pa., is 5 ft. tall, weighs 100 lb, has medium brunette hair. Helen is interested in tennis and music. As a hobby she collects post cards and sport handkerchiefs, but would accept anything. Helen invites both the boys and the girls to write and hopes that she will receive many letters. Age 16.

MICHAEL TIZIO, 169 Hopkins Ave., Jersey City, N. J., is 5 ft. 3 in. tall, weighs 126 lb, has brown hair and brown eyes. Michael is interested in all sports, especially baseball and basketball. He is a senior at Dickinson High School and is a member of the Ukrainian Cadets of America. Michael is also a member of the Ukrainian-American Eagles, a newly organized athletic club. As a hobby Michael developes pictures, and has intentions of joining the C. M. T. C. He would like to hear from boys and girls near his age and guarantees to answer all letters promptly. Age 17.

Miss ANN MOROZ, 162 Ridgedale Ave., Whippany, N. J., is 5 ft. 4 in. tall, has brown hair, dark brown eyes and a fair complexion. Ann goes in for dancing, traveling and outdoor sports. She lives on a farm where there are very few people and so would like to have Pen Pals from all over. Ann hopes to receive many letters and is willing to exchange snapshots. Age 19.

Miss MARIE MAYCHUK, 2169 Pratt St., Frankford, Philadelphia, Pa., has light brown wavy hair, light eyes and weighs 123 lbs. Marie is interested in all outdoor sports and also goes in for swimming and dancing. She would like to hear from everyone and is willing to exchange snapshots. Age 18.

Miss ANN LITWIN, 211 King St., Herkimer, N. Y., is 5 ft. 4 in. tall, weighs 96 lbs., has brunnette hair and greyish-green eyes. Ann likes all sports, especially dancing and tennis. She will answer all letters and invites both the boys and the girls to write. Age 16.

Miss MILDRED NAKONECZNA, 330 King St., Herkimer, N. Y., is 5 ft. 4 in. tall, has blue eyes, light brown hair and a light complexion. Mildred likes all sports, preferring swimming, dancing and bicycle-riding. She would like to hear from boys and girls who are in their teens. Mildred promises to answer all letters and will exchange snapshots.

ROMAN CHARNEY, 1124 Lenox Ave., Utica, N. Y., is 5 ft. 11 in. tall, weighs 180 lbs., has brown hair and brown eyes and a brownish complexion. Roman likes all kinds of spo ts, especially boxing. He has won two amateur championships and has fought in the Madison Square Garden and Ridgewood Grove in Long Island, N. Y. Roman says he has plenty of time in which to write letters and is willing to exchange snapshots. He invites both the boys and the girls to write to him and hopes that he will receive a letter-box full of mail. Don't disappoint Roman. Age 21.

All cards and letters pertaining to The Pen Pal Column should be addressed to

THEODORE LUTWINIAK,
81-83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

EXPLANATION OF RECENT RUSSIAN PURGES

To the Editor of The Sun—Sir: Many stories have come out of Russia stating how strong her army and navies are, and how prepared she is in case of attack by the Fascist countries. All this may be true, but to a Ukrainian who knows, Russia is afraid to go to war. Her fears rest on the so-called seven constituent Soviet Republics.

Each of these republics is seeking complete autonomy and independence from Communist Russia.

The reasons as given by the Russian Government for the mass executions are that those who were slain were convicted of sabotage, espionage for foreign powers and Trotskyism. In reality those people were put to death because they had the nerve to preach independence for their respective Soviet Republics.

When Sergei Kirov was assassinated, the Russian Government used this event as a front to quell the Ukrainian Freedom Movement, which was gaining in momentum at that time.

Immediately Stalin's henchmen, the G. P. U., rounded up 100 well known Ukrainian writers, professors, journalists and highly educated men; accused them of the murder plot and shot them. This was done in order to get rid of the Ukrainian intelligentsia and leave the peasant Ukrainians without capable leaders.

Even the great famine of 1931, in which 6,000,000 Ukrainians perished, has failed to dim the light of freedom that is burning brightly within the breasts of the Ukrainian people. They hope and pray that another revolution might bring them the answer to their prayers—a free and independent Ukraine.

MICHAEL KORCHYNSKI.
("The Sun," Baltimore,
September 26, 1937)

PHILLY YOUTH PRESENT STAGE OFFERING

On Sunday evening, September 19th, the orphans of the St. Basil's Convent of Philadelphia and children of St. Joseph's Ukrainian parochial school presented an operetta entitled "Blessed Virgin in the Temple" at the Ukrainian Hall, 847 North Franklin Street. The hall including the balcony was full to its capacity of 800 persons. Father Prochko and Dr. Paul Dubas delivered addresses. The children were coached by the Sisters of St. Joseph's school. The orchestration was supplied by the Ukrainian Youth Orchestra under the capable direction of Prof. Phillip Dubas. The proceeds of this affair are to help further the altruistic endeavors of the Sisters at the Ukrainian school and orphanage, the only one of its kind in these United States.

MICHAEL ELKO.

НАРАМЕННИК КОРОЛЯ РАДАМАНА I.

Англійська журналістка, яка подорожувала по Франції, зголосилася недавно в поліційному комісаріяті Сен Рафаель у Тульоні та заявила, що з авта, яке вона залишила на вулиці, вкрав хтось дорогоцінний талісман Радамана, першого короля племени говаса.

Цей талісман виконаний був цілий із чистого золота. Історія того нараменника така цікава, що заслугує на те, щоб її оповісти.

У XVIII. ст. моряк Боне виправився в далеку подорож, надіючися роздобути для себе багатства. Доля кинула його на остров, заселений дикунами племени говаса.

Королева острову, яка була єдиною, всевладною власницею, залюбилась у французькому морякові. Таким чином по якомусь часі Боне став королем, принявши імя Радамана I.

Остров був багатий у золото й молодий король став швидко власником величезних багатств. Англія, яка хотіла загарбати всі багатства, викликала при помочі ріжних дипльоматичних ходів повстання. Короля скинули, одначе дозволили йому виїхати до Европи і забрати своє майно.

Він умер в Індії архиміліонером. З його багатства не залишилось нічого крім нараменника, який став був власністю англійської артистки Боне де Естнель. Тепер цей талісман украли.

Хитрий Дон Хуан.

Кельнер у ресторані запримітив, що якийсь гість пише щось на карті страв. Підходить до гостя й питається:

— Може панові добродієві принести листового паперу?

— Ні, мені не треба.

— Бо пан добродій пише на карті...

— Я тільки викреслюю всі страви, дорожчі від одного доляра, бо я запросив на обід одну жінку.

—o—

На премієрі.

Одного разу Трістан Бернар був на премієрі якогось початкуючого автора.

Підчас другої дії до льожі, де сидів знаменитий гуморист, увійшов автор і запитався шепотом:

— Маестро, як вам подобається моя пєса?

— Маю враження — відповів Бернар, — що саме тепер мусить на вулиці лити дощ як із цебра...

— Не розумію, чому?

— Бо ще ніхто не покинув досі салі.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ.

(5)

По хвилі князь Сборов успокоївся. Він втупив свої замріяні очі в Джейн. Якби не вона, то він ніколи був би не згодився їхати на ту дивачну виправу. Тільки бажання бути близько неї склонило його до намови жінки пускатися в дику Африку. Що з цього всього вийде, він і сам добре не знав. Та сам факт, що він близько Джейн, заспокоював його.

Якби Тарзан був бачив, як цей князь пожирав його жінку своїми спрагненими очима, то він цілком певно був би якось на це зареаґував. Можливо що князь був би дістав поза вуха. Але Тарзан у цю хвилю був цілий перенятий розшуками племени кавуру. Він спинювався враз-ураз і вдихав у себе глибоко повітря, пробуючи занюхати близькість противників.

Та замісць занюхати ворога, він почав помічати, що надходить буря. Далеко чути було шум вітру і дерев. Цей шум кріпшав кожної хвилі. За кілька хвилин буря прилетіла до них. Миттю небо затягнулося хмарами, довкруги потемніло і почали раз-ураз блискати блискавки та бити громи. Вітер гудів мов бішений і викручував галузі дерев.

Далі полився рясний дощ. Тарзан зо своїм гуртом заховався під величезним деревом, очікуючи кінця бурі. Нагло він почув над собою гудіння мотору якогось літака. Гудіння нагадувало скигління якоїсь затраченої душі, що кричала рятунку. „Нещасливі ті, що знаходяться в таку негоду у повітрі", промовив поважно Тарзан.